

Pühapäeval proovivad

Haapsalu triatlonil jaksu harrastussportlased ja lapsed. Lk 5

Läänemaa veterinaarkeskuse

uus juht on Aavo Lumi. Lk 3

Lääne Elu

Loe värskaid uudiseid www.le.ee

NELJAPÄEV, 20. JUULI 2017 | NR 82 (4027) | 1 EURO

Erkki Bahovski:

topeltidentiteet pole võimalik. Lk 2



HARULDANE LOODUSNÄHTUS

Vormsi lähedal oli määvärin

Eesti geoloogiakeskus teatas kolmapäeval sotsiaalmeedias, et laupäeva hommikul kl 11 oli Hiiumaa ja Vormsi vahel meres maavärin.

KAIRE REILJAN
ANDRUS KARNAU
info@le.ee

Geoloogiakeskuse andmeil toimus 2,1 magnituudiga maavärin Kakrarahust põhjas 12 km sügavusel. Maavärina registreeris kõige lähem seisimojaam EE06, mis asub vaid 11 km kaugusel Hiiumaal Palade külas ja salvestas sündmuse väga selgelt.

Vormsil elav geoloog Meeme Veisson ütles, et Vormsi saarel ei andnud laupäevane maavärin end kuidagi tunda.

Eesti juhtiv seismoloog Heidi Soosalu ütles, et maailma mastaabis ei ole 2,1-magnituudine maavärin tähtis, aga Eesti tingimustes on nii kõva värin tähelepanuväärne.

„Palju õnne uue Hiiumaa maavärina puhul!” lausus Soosalu. „Nii me infot maakoores kohta kogumegi.”

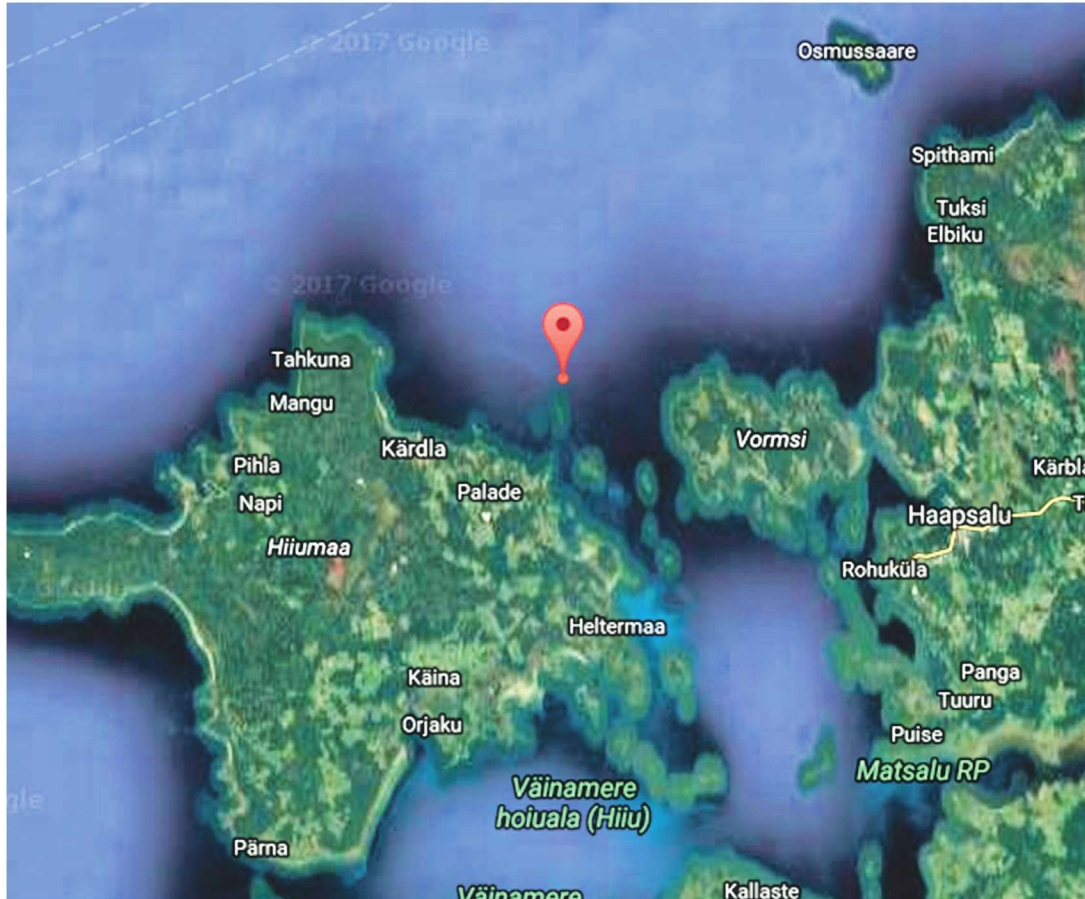
Soosalu ütles, et kui Kakrarahu maavärina epitsenter oleks olnud maismaal, oleks inimesed seda tundnud. Kuid kuna maavärina keskpunkt oli merel, siis inimesed seda ei tajunud.

Laenutatud seisimojaam

Maavärina registreeris Helsingi ülikoolilt laenatud seismograaf, mis asub Hiiumaal Soera talumuuseumi õues. „Kui ma seismograafi Soera talumuuseumis üles panin, siis ma mõtlesin, et kui kusagil Eestis on maavärinat oodata, siis siin kandis, ja nii ei tulnudki kaua oodata,” rääkis Soosalu.

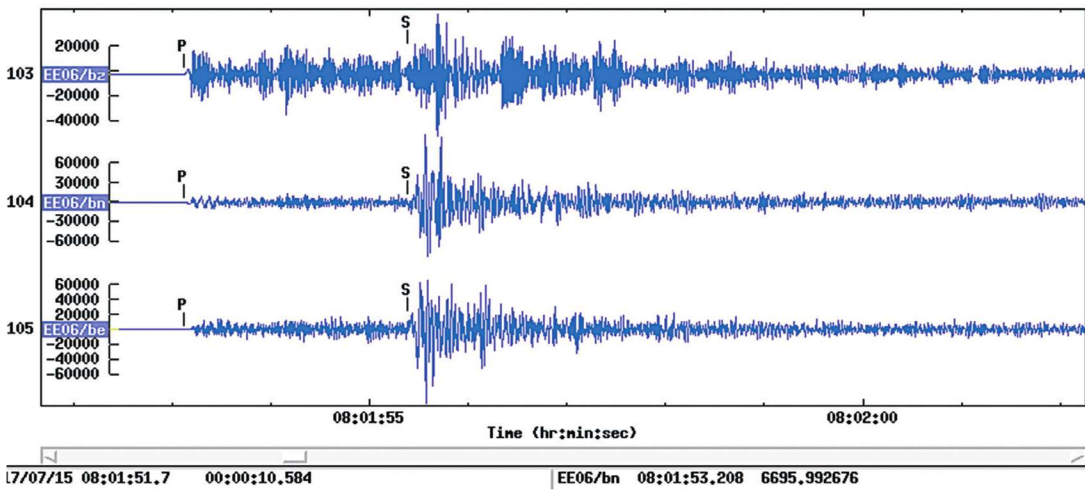
Soera talumuuseum jääb asjase maavärina keskpunktist umbes 11 kilomeetri kaugusele.

Soosalu rääkis, et Eesti kõige suurema geoloogilise aktiivsusega ala ongi Hiiumaa-Osmussaare-Haapsalu kolmnurgas. Soosalu sõnul on siinkandis juba aastasadu ajalooürikutes registreeri-



Maavärina epitsenter jäi Hiiumaa ja Vormsi lähiste Kakrarahu lähedale.

GEOLOOGIAKESKUS



Soera talumuuseumi õuel asuva seisimojaama salvestis tõendab tõuke toimumist.

Riina Raudsik tuleb joogafestivalile

ANDRUS KARNAU
andrus.karnau@le.ee

Endine Jüri perearst Riina Raudsik esineb laupäeva pärastlõunal Haapsalu kultuurikeskuses loenguga „Inimese holistiline käsitus.” Läänemaa joogaõpetaja Kaili Leht arvas, et Raudsiku loeng on joogafestivali üks suuremaid hitte, sest meedia on hoolitsenud Raudsiku populaarsuse eest. Leht arvas, et Raudsikut peaksid kuulama minema tootumisele huvitatud inimesed.

Raudsiku loengule pääsemiseks tuleb lunastada esmalt kas 69-eurone kahepäevapilet või 39-eurone ühepäevapilet, millele lisandub loengutasu kolm



Haapsalu joogafestivali keskpunkt asub piiskopilinnuses.

ARVO TARMULA

eurol. Loengule saab osta ka 15eurose üksikpileti.

Raudsik loobus pärast ajakirjanduses puhkenud skandaali, milles süüdistati teda MMSi pooldamises ja soodaga ravimises, perearsti praksisest. Praegu kirjutab ta raamatuid ja peab loenguid. Ta propageerib seisukohta, et inimesed peavad jooma rohkem vett ja hoolitsema aluselise toiduga, et keha ei oleks liiga happeline.

Lääne Elu palus Kaili Lehel nimetada kolm kõige huvitavat ettevõtmist joogafestivali mahukas kavas, kus on kümneid harjutusi ja töötube. Leht arvas, et kõige huvitavamad võiks olla laupäeva hommikul piiskopilinnuses toimuv tantsujooga, pühapäeva hommikul sealsamas kell kuus algav päiesetõusujooga koos elava muusikaga ja laupäeva õhtul Ehte tänava joogatoas toimuv naerujooga harjutus. Väga põnev on ka laupäeva õhtul kell 23.30 algav gongijõõ. Sealsamas ehte tänava joogatoas mängitakse gongidel hommikuni. Leht ütles, et gongijõõ meditatsioonile minnakse magamiskotiga. Gonge võib kuulata ka magades. Lehe sõnul mõjub gongiheli lõdvestavalt ka magavale inimesele. Algajaile joogakunsti huvilistele soovitas Leht minna pühapäeva pärastlõunal kultuurimaja osalema hingamise töötoas.

tud teateid, et inimesed tundsid maapinnal midagi.

„Maakoor on nagu pusle, meie asume rahulikus paigas, aga aeg-ajalt mõni maakoores rike annab ikkagi tunda, pinged kasvavad ja lõpuks vabanevad tõukena,” selgitas Soosalu. „Sellised pinged saavad alguse ikkagi suurema geoloogilise aktiivsusega aladelt Atlandil. Päästik on Atlandi keskel, kui seal midagi juhtub, siis pinge koguneb ja lõpuks vabaneb.”

Soosalu viitas, et Osmussaare maavärina epitsenter ei jää kaugelt Kakrarahust, kus asja maavärin registreeriti.

Soosalu ütles, et 2,1-magnituudine maavärin näitab, et Eesti asub üliarahulikus paigas, kus suuri maavärinaid ei ole oodata. Soosalu arvas, et 1976. aasta Osmussaare maavärinaga võrreldavat tõuet võiks Eestis oodata 500 aasta pärast. Ka järgmist 2,1-magnituudist tõuet tuleb veel aastaid oodata.

Haapsalu maavärin

Hiiumaa-Vormsi-Haapsalu piirkonnas on viimaste sajandite jooksul täheldatud mitu maavärinat. Näiteks 2013. aasta veebruaris oli ühemagnituuduline maavärin Haapsalu lähedal 4 kilomeetri sügavusel.

Enne seda registreeriti Lääne-Eestis maavärin 28. jaanuaril 2004. aastal Kirblas (1,6 magnituudi). Seda maavärinat tundsid kohalikud elanikud värisemisenähtudeks ja kuulsid kargatust või mühinat. Kõige märkimisväärsim oli aga magnituudiga 4,5 Osmussaare maavärin 1976. aastal.

Esimene Läänemaal registreeritud maavärin oli 1827. aasta septembris Haapsalust põhja pool, samas oli maavärin ka 1877. aasta oktoobris. 1844. jaanuaris värises maa Matsalu lahe ümbruses.



Õnnetuspaik Tallinna teel.

OLIVER PANT

Naise surnuks sõitnud mees võeti vahi alla

KAIRE REILJAN
kaire@le.ee

Kohus andis teisipäeval loa võtta kaheks kuuks vahi alla 46aastane Ahti, kes juuli alguses põhjustas Rehemäel ühe inimese surmaga lõppenud liiklusõnnetuse.

Prokurör Marelle Ulla sõnul on Ahtile esitatud kahtlustus liiklusnõuet teatlikus rikumises, mille tagajärjel põhjustati inimesele raske tervisekahjustus või surm.

„Vahi alla võtmist taotlesin sellepärast, et ta võib jätkata samasuguste kuritegude toimepanemist,” selgitas Ulla.

Kriminaalne joove

Ahtil on eelmise aasta detsembrist kehtiv tigitimisi karistus joores juhtimise eest. Joores oli ta ka nüüd elukaaslase hukkamisega lõppenud avariid põhjustades. Ulla ütles, et esialgsel andmetel oli tegemist kriminaalse joobega. Ka polnud mehel 2007. aastast juhtimisõigust.

Traagiline õnnetus juhtus 2. juuli õhtul kl 18 paiku, kui Ääsmäe-Haapsalu-Rohuküla maantee 37. kilomeetril, Rehemäel põrkasid kokku sõiduauto Honda ja mahtunivarsaal Ford. Kokkupõrke tagajärjel hukkus sündmuskohal Fordi kaasreisija, 45-aastane naine.

Teine juht paraneb

Fordi roolis olnud Ahti ja Honda roolis olnud 1992. aastal sündinud mees viidi haiglasse. Ulla sõnul sai Honda juht kergemini vigastada ja on paranemas.

Esialgsel andmetel liikus Honda Tallinna poolt Haapsalu suunas ning Ford Haapsalust pealinna. Kokkupõrke tagajärjel paiskus Honda teelt välja põllule. Mõlema auto esiosa sai kokkupõrkes tugevalt kannatada. Liiklusõnnetuse hetkel oli teelõigul teekate kuiv ja nähtavus hea.

Ahti pole läänlane.

● JUHTKIRI

Mitu korda mõõdetud bussiihendus

Sel nädalal kuulutas Lääne maavalitsus välja uue maakonnasisese bussiliinihanke ja peab tunnistama, et nii põhjalikult ei ole siin vist küll ühtegi hanget varem ette valmistatud. Nagu väga põhjaliku tööga võib juhtuda, on selle ajal elu nii palju muutunud, et osa ettevalmistusest paistab olevat läinud tühja. Hea siiski, et hankeni jõuti. Praeguste vedajate L&L-i ning M.K. Reis-X-iga on lepingud selle aasta lõpuni ja uued sõidutajad tulnuks leida juba 1. jaanuariks 2018. Hanke ettevalmistus ja läbi viimine oli maavalitsuse õlul. Ametnikud võtsid ülesannet tõsiselt.

Juba paar aastat tagasi viidi läbi maakonnasiseste bussiliinide kasutatavuse uuring. Edasi uuri riiti peaaegu maja täpsusega, kus inimesed tegelikult Läänemaal elavad ja kui kaugel on bussipeatused inimestest. Samuti koguti inimestelt ettepanekuid. Need tulemused kombineeriti, et selguks, millistel kellaaegadel ja mis suunas oleks kõige õigem busse sõidutada, et need tühjalt ei sõidaks ja võimalikult paljud inimesed saaks oma sõidud tehtud. Sama palju rõhku pandi ka busside ja piletisüsteemide ettevalmistamisele.

Hange oli plaanis välja kuulutada juba mullu sügisel, sest nii suuremahulise äri puhul peab osalejatel olema aega otsida uusi busse ja töötõudu. Siis vahetus valitsus, mis lubas tasuta ühistransporti maakonnaliinidel. Kuidas see täpselt juhtuma peaks, muidugi veel ei teatud. Varsti selgus, et maavalitsused kaovad üldse ja Läänemaa ühistransporti hakatakse korraldama kas Harjumaa või Pärnumaa ühistranspordikeskusest. Isegi maakonna piirid ei ole siis enam sellised, mis hanke ettevalmistamise aegu. Seepärast ei maksagi kurvastada, et uued bussid tulevad liinidele pool aastat plaanist hiljem. Peaasi, et nad hakkavad sõitma tervel praegusel Läänemaal ja nii, nagu läänlased seda on tahtnud.

● TEISED LEHED

Tuul Sepp: mustrid, mida pole

POSTIMEES. Ligi pooled inimesed usuvad üleloomulikesse nähtustesse. Kui naised usuvad meestest veidi enam vaimu, eelmisi elusid ja horoskoope, siis mehed usuvad suurema tõenäosusega tulnukaid ja vandenõuteooriaid. Miks jääb ratsionaalne mõtlemine nii sageli alla ebaratsionaalsetele seostele ja tõlgendustele, kirjutas teadlane Tuul Sepp.

Sepp kirjutas, et aju teeb otsuseid lähtuvalt sisendandmetest, väliskeskonnast saadavast teabest, mis pahatihti on puudulik. Selle kompenseerimiseks ehitab aju ise mustri, mis oletustega täidab tühjad augud teadmistes, ühendades keskkonnast saadud andmepunktid „vaba käe joonega“. Nii tekib muster, mida inimene tõlgendab vastavalt oma varasematele kogemustele ja teadmistele.

Paraku satub meie aju mustreid ehitades pahatihti hoogu ning püüab loogilisi seletusi leida ka suures osas juhuslikele nähtustele ja sündmustele, lisas Sepp. Sepp kirjutas, et see ei tähenda, et peaksime leppima oma ebatäiusliku, olematuid mustreid genereeriva mõistusega. Oleme võimelised paremaks, kui ainult oleme valmis teadlikult pingutama ja aju treenima, et see teeks kaalutlevaid ja ratsionaalseid otsuseid.

● LAUSELAEN

„Aktsiisimäär alkoholi tarbimist ei piira, pigem on tasakaal kange alkoholi praegu paigast ära, vaadiõlle hinnaga saab juba pitsi kanget alkoholi.“

Haapsalu Taksi publi perenaine **Tiina Kalamees**. L.E. 18. juuli 2017

Meritokraatia lõpp

Bulgaaria mõtleja Ivan Krastev – tsiteerin teda jälle – kirjutab oma uusimas teoses „After Europe” solidaarsuste kokkupõrkest ja meritokraatia kriisist.

Meritokraatia on teatavasti kord, kus ühiskonna tippu jõuavad konkurentsi teel andekaimad ja kus loeb haridus. Üleilmastumine on aga tekitanud olukorra, kus meritokraatlik eliit võib olla juhtival kohal väga paljudes kohtades maailmas. See aga tekitab umbusku.

„Inimesed usaldavad oma liidreid mitte üksnes nende pädevuse, julguse ja pühendumuse pärast, vaid ka selle pärast, et nad tunnetavad, et kriisi ajal jäävad nad pigem kohale, mitte ei torma lähima avariiväljapääsu poole.

Paradoksaalselt muudavad praeguse eliidi „vahetatavad pädevused” (convertible competencies), fakt, et nad võivad samahästi juhtida panku Bulgaarias või Bangladeshis või õpetada Ateenas või Tokyos, nad kahtlaseks inimeste silmis,“ kirjutab Krastev.

Erinevalt maa-aristokraatiast või kommunistlikest juhtidest on meritokraatidest juhtidel võimalus lahkuda. Nende universaalsus, „vahetatavad pädevused” tähendab ka ladusat võõrkeeleoskust. Kuid inimesed ootavad midagi muud, mitte võõrkeeleoskust, vaid lähedust, lojaalsust maa-le, mis meritokraatidega paratamatult nii tugev ei ole.

Me näeme seda solidaarsuste kokkupõrget ka Eesti ministrite inglise keele oskusega seoses. On selge, et kehva inglise keele oskusega minister ei saaks kuidagi rahvusvahelist tööd, st ta pole meritokraatlikust eliidist. Lugevat sisu, mitte võõrkeeleoskust, loeme kehva inglise keele oskuse kaitsjatelt.

Endine kolleeg Kalle Muuli kirjutas siinsamas Lääne Elus (16.07.2017), et „ükski inimene ei oska ühtki keelt sündides – keelt õpitakse nagu kõike muudki ja kui amet nõuab mõ-



ERKKI BAHOVSKI
Diplomaatia peatoimetaja

ne võõrkeele valdamist, siis õpitakse see lihtsalt ära, aga ka selleks kulub mõni kuu aega”. Õige, ja tundub, et peaminister Jüri Ratas on inglise keeles teinud edusamme. Kuid probleem pole üksnes õppimisvõimes või –kiiruses.

Nimelt reedab kehv inglise keele oskus ka asjaolu, et minister ei loe selles keeles. Kui võtta rahandus, siis on loomulikult – nagu Euroopa Liidu seadused ette näevad – põhilised lepingud tõlgitud eesti keelde. Ent see, mis paneks n-ö liha luudele, on ikkagi inglise või ka saksa keeles. Tausta avavad raamatud, raportid, rahanduse ajalugu. Eesti keeles on sellest valast väga vähe.

Ent kui mitte tahta juhtida panku Bangladeshis, siis ei pea rahandusest muidugi inglise keeles lugema. Loeb lojaalsus erakonnale.

Siin kontekstis pole juhuslik, et EKRE on pahuksis kolme väga hea inglise keele oskajaga. Ametist lahkunud president Toomas Hendrik Ilves on nüüd Vene valeinfoga võitleva rühma liige, kuid sinna kuuluvad ka väga mõjukad ameerika mõtlejad.

Agas me teame, mida EKRE Ilvesest arvab. Kaitseminister Jüri Luigel oli hiljuti päris tõsiseltvõetav välja vaade saada NATO asepeasekreтарыks. Aga EKREle Luik presidendiks ei sobinud. Ja välisminister Sven Mikser on olnud NATO Parlamentaarse Assamblee asepresident. Teate ise, mis kohta Mikser hiljuti mõjuka ekrela-

● **Erinevalt maa-aristokraatiast või kommunistlikest juhtidest on meritokraatidest juhtidel võimalus lahkuda.**

Läänemaa – haldusreformi poolt nuditud tomp

Kui valitsus hakkas sunniviisiliselt valdu suuremaks joonistama, oli kõige suurem hirm see, et erakonnad võtavad kontrolli peaegu kõikide omavalitsuste üle. Üllatusena aga töötab asi minna hoopis vastupidi. Võimule tulevad valimisliidud.

Läänemaa näitel on Haapsalu linnas suurim võiduvõimalus praeguse linnapea Urmas Suklese (seni Reformierakond) valimisliidul. Lääne-Nigula vallas organiseerib praegune parteitu vallavanem Mikko Lõhmus samuti oma valimisliitu. Kui ta targalt asju ajab, siis küllap ülekaalu volikogus Lõhmus ikkagi vormistab. Sama lugu juhtub Läänemaa vallas (endine Lihula), kus liituvate omavalitsuste juhid teevad samuti ühise valimisliidu.

Läänemaa näitel pääseb ilmselt üks riigikogu liige Haapsalu volikokku, Lääne-Nigulas ega Läänemaa vallas aga ei kandideerigi ühtegi riigikogu liiget. Kui Tallinn välja arvata, on selle seadusemuudatuse mõju omavalitsustele olematu.

Nii et see, mida me nende valimiste järel näeme, on see, et teenekad vallajuhid kindlustavad oma võimu. Läänemaa jääb Vormsi saar ja kaks omavalitsust. Viiest vallast sündiv Lääne-Nigula ilmselt on võimekam kui igaüks eraldi võetuna. Samas tasakaalustada hülgaslikul alal elavate inimeste huve on ülikeeruline. Kõigile ja kõigele uues vallavalitsuses tähelepanu ei jagu. Haapsalu



ANDRUS KARNAU
Lääne Elu peatoimetaja

saab küll suure territooriumi naaberomavalitsuse liitmise järel, kuid sisuliselt muutub vähe. Kurioosumina hakkab Haapsalu linn käima vastu Matsalu lahte, linnaks saab maa-ala, kus linnalist elukorraldust pole kunagi tuntud ega saagi olema.

Identiteedi kokkusiidumine saab olema keeruline. Mida ühist on Kulamaal ja Nõval? Või juba nimetatud Matsalu rahvuspargi kalurikülal kunagise piiskopilinnaga? Veelgi hullem on kahe valla lahutamine maakonnast. Majanduslikult võib see olla paratamatu.

Kui konkurentsis mõjuvõimu pärast kohtub keskvalitsuse poolt pikka aega soositud Pärnu oma tähtsust minetava Haapsaluga, pole üllatus, et peale jääb esimene. Identiteedi mõttes on see aga keeruline olukord. Ühtekuuluvus ja arusaam ühistest huvidest lõhutakse.

Haldusreformi järel jääb Läänemaa järele nuditud tomp, sest umbes veerand territooriumist ja 15 protenti elanikkonnast liidetakse Pärnumaaga. See polegi enam maakond, vaid üks väike nurk põhja pool Kasari jõge Haapsalu ümber. 5000 elaniku kriteeriumi järgi otsustades oleks

se saatis ja missugune reaktsioon sellele järgnes.

Tõesti, inglise keele ladus oskus tähendab ka umbusku. Sest inglise keele oskaja võib tõesti lahkuda ja saada mujalt tööd. Reetmise alged on siin täiesti olemas. Sarnaselt rändekriisiga saab siin süüdlaseks pida avatud piire.

Sama on ka eesti keele oskamisega Eestis. Seda siis vene kogukonnas. Ajalooliselt on näiteks Boriss Uspenski näidanud vene õigeusu kiriku sügavat umbusku teiste keelte vastu, mis olevat roojased.

Puhas, ainuõige keel on vene keel ja muu keele oskamine muudab selle rääkija kohe kahtlaseks, võõraste ideede kandjaks.

Nii on näiteks Tanja Mihhailova öelnud, et teda on peetud reeturiks, sest õppis ära eesti keele (Õhtuleht, 02.11.2012) (Yana Toomi puhul küll seda süüdistust pole milligipärasest esitatud). Ehk siis Mihhailova läks vene kogukonnast üle eestlaste sekka. Kuid siingi ei pruugi ta olla sajabrotsendiliselt teretulnud – meenutagem näiteks EKRE avaldust Marina Kaljuranna kohta, et too ei sobivat Eesti presidendiks, sest on venelane.

Topeltidentiteedi võimalust ei anta. Et inimene on ühtaegu truu Eestile, selle kultuurile ja keelele, kuid on samas üleilmse kogukonna täieõiguslik liige. On kas üks või teine. Siit tulenebki soov kaitsta halba inglise keelt – vähemalt on tegemist kindla tõendiga, et halva inglise keele rääkija on eestlane ega saaks mujalt tööd. Meritokraatia päevad näikse olevat loetud, seda vaatamata noorema põlvkonna inglise keele oskusele ja soovile õppida ja elada ka piiri taga.

Pärnumaaga liidetavail Lihula ja Hanila valdadel olnud võimalus Läänemaaale jääda vaid juhul, kui oleks sündinud ühe maakonna omavalitsus. Nagu Saare- või Hiiumaal läks. Seda ei sündinud. Läänemaal olid ühe valla kõige suuremad vastased Sukles ja Lõhmus. Kui 25 000 elanikuga omavalitsus oleks sündinud, oleks neil valimiste järel võimule jääda olnud märksa raskem.

Juhitamatus ja üsna kitsaste isiklike võimuambitsioonide järgimine on joonistanud suure osa Eesti uuestest vallapiiridest. Terves reas omavalitsustes ei pruugi valinud 15. oktoobril toimuda, sest selleks on vaja omavalitsuste volikogude nõusolekut. Seegi kohtulahing demonstreerib konflikti väärtuste ja võimuambitsiooni vahel. Võim ütles, et 5000 elanikku on alampiir. See pole mõistlikult argumenteeritud, et just nii suur omavalitsus saab paremini hakkama kui 1000 või 2000 elanikuga. Paljasõnaliselt võib loomulikult Jaak Aabi kombel hirmutada.

Läänemaaale jääb kaks omavalitsust, mille juhtide ainus mure on see, kuidas nelja aasta pärast uuesti võimule tulla. Kõik, mis kukub kuhugi Haapsalu ja Taebla vahele (Lääne-Nigula vallakeskus), ei huvita kedagi. Kas selline lahendus tugevdab Tallinnast kaugemale jäävaid maakondi, on küsitav. Pigem vastupidi.

Kolumn on varem ilmunud ajalehes Postimees.

● **Nii et see, mida me nende valimiste järel näeme, on see, et teenekad vallajuhid kindlustavad oma võimu.**

● UUS AMETNIK

Veterinaar keskuse juht eelistab leebet suhtumist

Läänemaa veterinaar keskuse uus juht Aavo Lumi leiab, et enne karistama asumist tuleks kasutada leebemaid vahendeid, samuti tahab ta parandada koostööd loomakaitsjatega.

KAIRE REILJAN
kaire@le.ee

Maist Läänemaa veterinaar keskust juhtiv Aavo Lumi jagab end Rapla ja Haapsalu vahel – üks päev Läänemaal, teine Raplomaal. „Nimetame seda praegu pilootprojektiks,” ütles Lumi kahe veterinaar keskuse ühise juhtimise kohta.

Tema sõnul on Eestis kaks piirkonda – Läänemaa ja Rapla kõrval ka Tartu- ja Jõgevamaa –, kus kahe maakonna veterinaar keskuse on ühtse juhtimise alla viidud – põhjuseks kulude kokkuhoid. Läänemaa veterinaar keskuse juhataja Urmas Johanson läks selle aasta algul pensionile.

Läänemaa veterinaar keskuses töötab koos juhatajaga kuus inimest. Kõige olulisemaks peab keskuse uus juht, et muutuste käigus töö kvaliteet ei kannataks. „Kõik teenused, mida inimestele osutame, peavad olema kättesaadavad – nende arvelt ei tohi kokku hoida,” ütles ta.

Lumi, kes on Raploma veterinaar keskust juhtinud ligi kaksikümmend aastat, ütles, et kuigi enamik probleeme on mõlemas maakonnas sarnased, on Läänemaal ka oma eripärad. Ta tõi näiteks kalandusettevõtteid, mida Raplomaal pole, ja ka lemmikloomadega reisivad suvitajad annavad Läänemaa veterinaar keskusele teiste maakondadega võrreldes rohkem tööd.

„Tullakse välismaalt oma kiisuke või kutsukega suvitama ja tahetakse tagasi ka minna. Kõik loomad, kes Eesti territooriumilt välja liiguvad, peavad olema kontrollitud,” rääkis Lumi.

Kontrollitud toit

Veterinaar- ja toiduameti üks ülesanne on järelvalve toidu ja selle käitlemise üle. Lumi peab väga oluliseks toidu päritolu jälgitavust. „Peame saama toidulaualt tagasi minna selleni, kus toit valmistati, ja isegi selleni, milliselt põllult või laudast see toit pärit on,” ütles ta.

Kõrvuti suurtootjatega on järjest rohkem neid, kes turgudel, laatald või e-poe kaudu oma talu toodangut müüvad. „Ega kodutoodangu müümine keelatud ole, aga see, mida pakutakse, peab olema kontrollitud,” ütles Lumi. Ta lisas, et turult seali-



Et kulusid kokku hoida juhib loomaarst Aavo Lumi nii Läänemaa kuika Raploma veterinaar keskust.

ARVO TARMULA

Aavo Lumi

- Hariduselt loomaarst
- Töötanud Märjamaa sovhoosi peaveterinaararstina ja 6 aastat Tasuja kolhoosi esimehena.
- 1998. aastat Raploma veterinaar keskuse juhataja, 2017. aastast juhatab ka Läänemaa veterinaar keskust.
- Noorpõlves tegelenud ratsutamise ja olnud sel alal ka Eesti meister.

ha ostes peab klient kindel olema, et kaup on puhas ja korrektne. Ta tõi näiteks mõne aasta taguse juhtumini, kus kitsepiimaga sai inimene entsefaliidi.

Viimastel aastatel on populaarseks muutunud ka kõikvõimalikud kohvikutepäevad ja kodukohvikud. Lumi ütles, et need, kes aastast ühel päeval kodukohvikut peavad, ei pea selleks veterinaar keskusest luba võtma – sellistel puhkudel vastutus lasub kohvikupidajal ja organiseerijal. Lumi lisas, et kodukohvik tähendab ikka seda, et on kodu ja ko-

du on kohvik, mitte seda, et ettevõtja hakkab kohvikut pidama ja nimetab selle kodukohvikuks.

Koostöö loomakaitsjatega

Lumi ütles, et üks veterinaar ameti soov on parandada koostööd loomakaitsjatega, sest praegu on arusaam, nagu istuksid veterinaar ametnikud ja loomakaitsjad teine teisel pool lauda.

Lumi sõnul tuleb vihjeid väärkoheldud või hooldamata loomade kohta palju – alates tõsistest probleemidest kuni selleni, et koera keti pikkus, jooksuaed või kuut ei vasta nõuetele. Kõiki vihjeid peab veterinaar amet kontrollima.

Lumi sõnul ongi see üks koht, kus veterinaar ametnike ja loomakaitsjate arvamused lahku lähevad. „Loomakaitsja arvates on loom hädas ja ta nõuab looma äravõtmist, aga meie vaatame, et loomal pole häda midagi – see 20-30 cm keti lisapik-

kust ei määra koera tervist,” selgitas Lumi. Ta tõi näiteks teise juhuse, kus taas teatati hoolitsemata koerast. „Koerad olid toidetud ja kuulasid peremeest. Kui koer peremeest kuulab, siis ma leian, et temaga tegeldakse. Miks me peaksime inimesele koerapidamist keelama?” küsis Lumi.

● „Ega kodutoodangu müümine keelatud ole, aga see, mida pakutakse, peab olema kontrollitud.”

„Ootaks loomakaitsjatelt suhtumist, et kui viga näed laita, siis pöördu otse inimese poole, ja kui vaja, siis aita,” vastas Lumi küsimusele, kuidas suhteid loomakaitsjate ja veterinaar ametnike vahel parandada.

„Kui näed, et midagi on viltu, oleks mõistlik kõigepealt suhelda looma omanikuga, ja kui omanik selle peale ei reageeri, siis meie poole pöörduda,” ütles Lumi.

Lumi oli seda meelt, et veterinaar ametnik ei peaks olema kuri ametnik, kelle eesmärk on trahvida ja karistada. „Kõik on läbirääkimiste küsimus ja kõigepealt püüame ikka leebemate vahenditega,” ütles ta.

Küsimusele, kas enamik rikkumisi on teadmatuses või pahatahtlikkusest, vastas Lumi, et teadmatus on ikka rohkem. „Ma ütlen ikka rikkujatele, et kui tahetakse tegeleda loomakasvatuse või toidu käitlemisega, siis pole vaja teada seadusi ja määrusi järelevanduse toimimise kohta. Aga oma alaga tuleb end kurssi viia, sest kuidas loomi pidada, kui ei tea, kui palju talle süüa ja juua vaja on,” rääkis ta.

Siiski on Lumi sõnul ka pahatalikke rikkujaid. Ta tõi näite väljaspoolt Läänemaa, kus üks talumees hakkas 3000-pealise seafarmi lähisel väljas sigu pidama. „Ta ütles, et tema ohutu ei näe,” vahendas Lumi. „Aga mis juhtub, kui katk tuleb, milline majanduslik pauk see on? Tuleb aru saada, et see on ohtlik asi,” lisas ta.

„Juurdeehitusse ei oleks nangunii tööruume tulnud. Hindaime maksumust ja otsustasime esialgu teha ainult soklikorruse ja kolmanda korruse ehitustöö hanke,” ütles Sein.

Pakkumusi ootab linnavalitsus 31. augustini ja töö mahuks on planeeritud kuni 90 000 eurot.

Töö peaks tehtud saama aasta lõpuks.

● LÜHIDALT

Vormsi sai väikesaarte programmist üle 130 000 euro

Riigihalduse ministri Jaak Aabi (pildil) kinnitatud väikesaarte programmist toetuse saajate nimekirjas on 16 esmatähtsate teenuste kättesaadavust ja kvaliteeti parandava projekti hulgas on ka kaks Vormsi projekti.

Vormsi vallavalitsus saab 78 727 eurot Vormsi lasteaed-põhikooli WC ja dušiploki ehituseks ning Vormsi merepääste selts 51 850 eurot reageerimisvõimekuse tõstmiseks.

„Väikesaarte programmi eesmärk on muuta väikesaarte kogukondadele esmatähtsad teenused kättesaadavamaks ja kvaliteetsemaks. Soovime, et inimestel oleks ka väikesaartel hea elada. Seetõttu toetame väga erinevaid projekte, alustades transpordi ja päästevõimekuse parandamisest ning lõpetades vajalike hoonete renoveerimisega,” ütles Aab.

Seitsmendat aastat rakendatava väikesaarte programliga jagati tänava välja 680 000 eurot. Kokku taotleti raha kaks korda rohkem, kui programm ette näeb ehk 1,3 miljoni euro ulatuses.

Väikesaarte programmi kuuluvad 12 saart – Naissaar, Prangli, Aegna, Osmussaar, Vormsi, Kihnu, Manija, Kesselaid, Vilsandi, Ruhnu, Abruka ja Piirissaar.

Kaire Reiljan

KODUKANT LÄÄNEMAA

Kodukant Läänemaa võttis kasutusele uue logo

Kodukant Läänemaa uuendas oma kodulehte, juulis võeti kasutusele uus logo ning visuaalne lahendus, mis leiti konkursi korras.

„Uus logo väljendab hästi nii meie soovi väärtustada pärandkultuuri kui valmisolekut olla koostööorganisatsioon nii Eestis kui rahvusvahelisel tasandil,” ütles Kodukant Läänemaa juhatuse esimees Merle Mäesalu.

Mäesalu täpsustas, et ka uus logo puhul kantakse edasi samu väärtusi ja põhimõtteid, mis ühingu seni on olnud. „Organisatsioon peab eesmärgi saavutamiseks edendama ja arengule kaasaaitamine.”

Kasutuselevõetud lahendus erineb senisest nii värvilahenduse kui oma sümbolise tähenduse poolest. „Meeldis, et autor oli leidnud toreda seose maakonnaga. Nimelt on logo tuletatud Läänemaa kirikindamustrist, mis lisab väärtust,” ütles Kodukant Läänemaa tegevjuht Ene Sarapu.

Urmas Lauri

Palivere lasteaia uus direktor on Kerda Ledis

Lääne-Nigula vallavalitsus nimetas konkursi komisjoni ettepanekul Palivere lasteaia direktoriks Kerda Ledise (pildil).

Ledis on lõpetanud Tartu ülikoolis koolieelse lasteasutuse õpetajaeriala ning töötanud kuni siiani Linnamäe lasteaia liitühma õpetajana.

Ledis sõnul oli Palivere lasteaia direktoriks kandideerimine suur väljakutse. „Olen aastaid töötanud hea mainega lasteasutuses ning tean, milline peaks olema edumeelselt toimiv lasteaed,” ütles Ledis.

Juhina on Ledise eesmärgiks luua Palivere positiivse õhkkonnaga, tugeva ja teadliku kollektiiviga lasteaed, kuhu lapsevanemad heameelega oma lapsi tahavad tuua.

Urmas Lauri

Linnavalitsus jätab juurdeehituse ära

TARMO ÕUEMAA
tarmo@le.ee

Haapsalu linnavalitsus kuulutas välja hanke soklikorrusele arhiiviruumide ja kolmandale korrusele kabinetide väljehitamiseks. See tähendab, et kevadel kaalutud juurdeehituse mõte on esialgu maha maetud.



„Ehitushange on soklikorruse väljehitamiseks, et saaks sinna arhiivi kolida,” ütles Haapsalu linnavalitsuse ehitus- ja planeeringuosakonna juhataja Aivar Sein (pildil).

Praegu on arhiiv linnavalitsuse kolmandal korrusel.

„Kogu arhiiv tuleb kolmandalt korruselt alla, samuti inventar. Aga tõenäoliselt tuleb osta

ka uut spetsiaalinventari, näiteks riiuleid,” ütles Sein.

Kolmanda korruse see osa, kus praegu on arhiiv, tehakse kabinetideks. „Üks suurem ja üks väiksem. Seda, kes neis tööle hakkab, ei otsusta mina,” sõnas Sein.

Pärast sügisei valimisi ühinevad Haapsalu ja Ridala ning ka vallavalitsuse töötajad kolivad linnavalitsusse. Haapsalu linnavalit-

suses töötab üle 40, Ridala vallavalitsuses kümnekond inimest.

Esialgu oli lisaks arhiivi arvelt tööruumi juurdevõitmisele kavas ehitada linnavalitsuse hoone märguväljakupoolsesse otsa laiendus, kuhu mahuvad lift, trepid ja muud juurdepääsud, sh ratastooli kasutavate inimeste jaoks. Samuti oli hoonet kavas soojustada ning uuendada fassaadi.

• ÜLO ULUOTS 04.02.1930 – 18.07.1997

„Ma läksin ega vaadanud tagasi”

Haapsalu linnavolikogu esimese esimehe Ülo Uluotsa surmast möödus teisipäeval 20 aastat.

HEINO TAMM

Haapsalu linnavalitsuse kommunaal-energeetika nõunik 1993-1996

Haapsalu linnavolikogu viimase istungi ülekande ajal libises kaamerasilm üle volikogu saali ukse kõrval asuva taasiseseisvunud Eesti esimesele linnavolikogu esimehele Ülo Uluotsale pühendatud pronksbareljeefiga mälestustahvli. Uluots juhtis linnavolikogu 28.10. 1993-18.07.1997.

Volikogu istungi kaadreid silmitsedes läksin meenutustes ajas tagasi.

Ülemnõukogu liige

Oli oktoobri lõpp 1993, kui esmakordselt Eesti taasiseseisvumise järel tuli kokku uus Haapsalu linnavolikogu selleks, et valida volikogu esimees ja linnapea. Ei olnud mingi üllatus, kui volikogu koosseis usaldas suure üksmeelega kohe üht auväärsemat saadikut – Ülo Uluotsa. Külalaps sai siis määravaks eelkõige see, et teda tunti kui oma seisukohtadele alati kindlaks jäävat inimest, eks oma osa mängisid ka tema suur juhtimiskogemus, organiseerimisvõime, aga ka eelnev poliitiline pagas.

Oli ta eelnevalt jõudnud ju olla Ülemnõukogu viimase koosseisu liige, taasiseseisvunud Eesti esimene kaitseminister, üks rahareformi elluvijaja, kõigi ühiskondlike ametite loetelu läheks aga liialt pikaks.

Inimlikust seisukohas ei olnud ka vähetähtis see, et Ülo Uluots oli tõeline rahvamees. Ta rääkis kõigiga, kes tema poole pöördusid. Peeti isegi suureks auks Ülo Uluotsaga tutvav olla.

Kes teab, kuidas Haapsalu linna asjad oleksid hakanud kohe alguses kulgema, kui Ülo Uluots poleks kindlakäeliselt hakanud hoidma oma kätt linna juhtimi-



Tehasejuhti ja poliitikut Ülo Uluotsa meenutatakse rahvamehena, kes kõik soovijad jutule võttis.

se pulsil. Tollane ja jätkuvalt ka tänane linnapea Urmas Sukles on öelnud: „Kui mina küllaltki ootamatult linnapeaks sain, hoidis minu kiiresti tegemise soov tagasi tollase volikogu esimehe Ülo Uluotsa elutarkus.” (LE 17.01.2004)

Ülo Uluotsal oli oskus panna kõik volinikud tööle, muuta volikogu istung aktiivseks töötoaks.

Ilmselt Toompea suurest saalist oli pärit ka see rangus, mille ta tõi istungite töökorra reglementi. Sellega seoses tahaks tsiteerida linnapea Urmas Suklest (LE 17.01.2004): „Praegu valitseb volikogu istungitel reglemendist kinnipidamise asemel anarhia.” Arvan, et suurest austusest Ülo Uluotsa vastu, võiks linnavolikogu võtta jällegi tingimusteta täitmiseks juba üle 20 aasta tagasi kehtinud volikogu töökorra reglemendi.

Võin öelda, et ka minul on olnud suur õnn töötada Ülo Uluotsa alluvuses sel ajal, kui ta volikogu tööd juhtis. Kuigi pikk aeg on omasoodu läinud, on tähelepanuväärne, et peaneljandikul tänasest linnavolikogu koosseisust (Kalju Aigro, Vladimir Padama, Vallo Maisalu ja Mati Seppi) on samuti olnud sama hea võimalus istuda volikogus koos Ülo Uluotsaga ja arutada Haapsalu linna asju.

Aus ja laia silmaringiga

Ma ei liialda, kui ütlen – oli õnn niisuguse inimesega koos tegutseda ja toimetada. Tagantjärele tarkusena meenutavad Ülo Uluotsa kaasaegsed ikka, et ehk pani ta liialt palju jõudu ja energiat üheaegselt nii linnavolikogusse kui riigikogusse, see oli aga ju-

ba tema loomuses. Sellega jätkis ta oma tervise suuresti tähelepanuta ja seda viimaste hingedõmmeteni.

Paljud on meenutanud Ülo Uluotsa sõnadega „otsekohe- ne”, „kompromissitu”, „aus” ja „laia silmaringiga”. Ta ei olnud mingil moel manipuleeriv. Ta oli alati valmis minema konflikt- i õige asja eest.

Jällegi meenutuseks, et just neil päevil, aga juba 26 aastat tagasi (11.07.1991), ilmus ajalehes „Rahva Hääli” Ülo Uluotsa sulest artikkel „Ma läksin ega vaadanud tagasi”. Kirjutis käsitles nii omandireformiseaduse vastuvõtmisest tekkinud absurdset olukorda kui ka selle seaduse tegemata jäetud majandusliku analüüsi ja ka baltisakslaste küsimust. Samas on see Lepo Sumera korterisaaga valguses ka praegu päevakajaline ja väärtuslik, sest ega nende 26 aastaga pole midagi muutunud.

• Ülo Uluotsal oli oskus panna kõik volinikud tööle, muuta linnavolikogu istung aktiivseks töötoaks.

Soovitan lugeda lugu, mis ei ole oma aktuaalsust tänagi kaotanud, aga on samuti kujukaks Ülo Uluotsa loomuse peegelduseks. Ta oli ja jäi alati kõrge eetikaga Ülo Uluotsaks.

Meenutagem tänagi Ülo Uluotsa tegemisi ja püüdkem järele teha. Kas suudame ja jaksame? Mõni võib ju öelda, et tänane päev vajab teistsuguseid tegusid ja inimesi. Küllap nii ongi, aga eestlaslik töökus ja pühendumus peaksid olema oma sed ka praeguse aja kangestele. Kui nii, siis on Ülo Uluotsalt jätkuvalt palju õppida.



Linnamäe Lihatootlus on pikka traditsioonidega, üks vanimaid ulukilihatoodete ja lihatoodete valmistajaid Eestis, mis alustas tegevust 1989. aastal. Linnamäe Lihatootluse põhitegevusalad on ulukite kokkust, ulukilihast, veise- ja sealihast toodete valmistamine ja turustamine. Enamik Linnamäe Lihatootluse toodangust müüakse Eesti turul. Ettevõtte tegeleb aktiivselt ka ekspordiga.

Otsime oma meeskonda

KOMPLEKTEERIJAT-PAKKIJAT,

kelle peamised tööülesanded on toodangu pakendamine ja komplekteerimine vastavalt tellimustele.

Kandidaadilt eeldame:

- kohusetundlikkust
- täpsust
- kiirust
-

Kasuks tuleb:

- varasem töökogemus tootmisettevõttes

Pakume:

- väljaõpet kohapeal
- nüüdisaegseid töövahendeid ja -tingimusi
- ühisüritusi
- tööd graafiku alusel (7.30–16; 13.30–22)
- hea töö eest motiveerivat töötasu
- soovi korral ka hooajajätk

Kompenseerime:

- töölkäimise kulu ning vajadusel organiseerime sõidu tööle ja tagasi.

Töökoht asub Läänemaal Lääne-Nigula vallas Uugla külas

Kandideerimiseks palume saata oma CV ja soovivavaldis märgusõnaga „KOMPLEKTEERIJAT-PAKKIJAT” aadressil andero@linnamae.eu



Tuletõrjemuuseumi direktori Ivo Pauluse koostatud näitusel näeb fotosid 25 viimase aasta traagilisematest õnnetustest.

Rannarootsi keskus avati näitus päästeameti ajaloost

Uuemõisas Rannarootsi keskus on selle nädala lõpuni väljas tuletõrjemuuseumi stendinäitus päästeameti 25 tegevusaastast.

Tuletõrjemuuseumi direktori Ivo Pauluse sõnul võtab rändnäitus kuuel stendil kokku päästeameti 25 tegevusaasta tähtsaimad sündmused, märgilise tähtsusega õnnetused ja ka teemad, millega amet tegeleb.

„Valik tuli teha tuhandete piltide hulgast,” ütles Paulus ja lisas, et osa fotosid on üsna rari-

teetsed. Nii näeb stendilt, kuidas siseminister Lagle Parek annab koos Rootsis saabunud humanitaarabisaadetisega päästeameti esimesele pealikule Harry Heinale üle raudkangi.

Samas kõrval on 1990. aastate alguses pilt ülesrivistunud päästjatest, kus peaaegu igal mehel erinevad rõivad. Paulus selgitas, et algusaastatel saadi Rootsis ja Soomest palju humanitaarabi – nii päästetehnikat kui ka päästerõivaid. „Erinevalt naabritest

pöörasime meie kohe näo lääne poole ja tänu sellele on meil päästeamet tehnika ja oskuste poolest väga heal tasemel,” rääkis Paulus.

Suürõnnetustest vaatavad stendid vastu pildid Marja poe varingust, Vihterpalu metsatulekahjust, Pühavaimu kiriku põlengust, jaanuaritormist jne.

Lisaks pääsetameti ajaloo- le ja arengule tutvustab näitus ka neid teemasid, millele päästeamet tegeleb – alates päästja-

te igapäevasest elust komandos ja ennetusest kuni demineerimisüritustest ja Eesti päästemeeskonna rahvusvaheliste missioonideni.

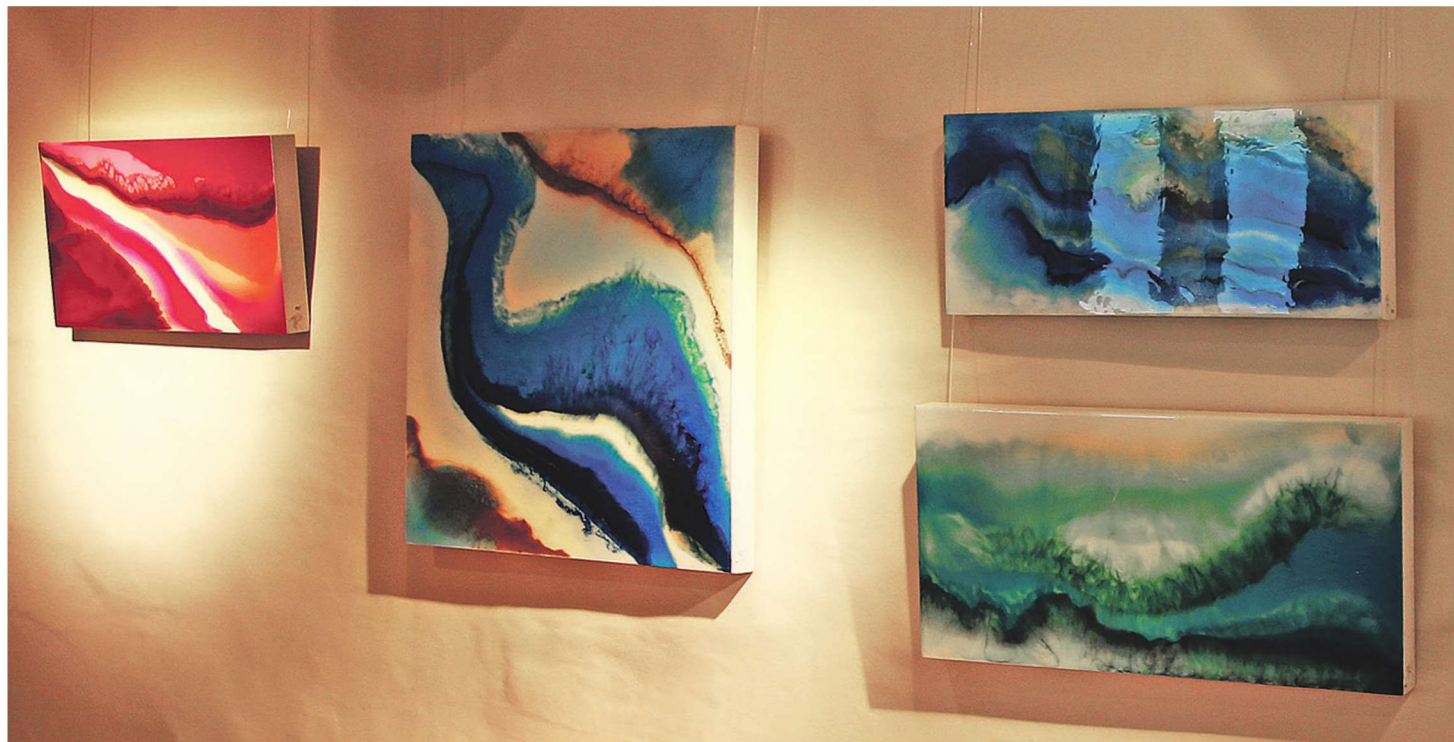
Üks stend on pühendatud tuletõrjespordile ning ka tuletõrjemuuseumile, mis tegutseb Tallinnas Raua tänaval.

Rändnäitus, mis tuli Haapsalu Tallinna Viru keskest, jääb Rannarootsi keskus rahvale vaadata selle nädala lõpuni.

KAIRE REILJAN



2 x ARVO TARMULA



Kristallvaigu tehnikas maalid mõjuvad kui koolilapse akvarellid, neis on hoogu ja värvikirevust.

2 × ARVO TARMULA

● UUS NÄITUS

Tiiu Randmann mängib uute tehnikatega

Kunstnik Tiiu Randmann-Mihkla on pärast paarikümneaastast vaheaega taasavastanud maalikunsti, kuid talle omaselt pole mõtet oodata klassikalisi maale.

KAIRE REILJAN
kaire@le.ee

Juuli algusest on Haapsalus SwS&Lisee salongis näitusel „Avastusretked” näha Tiiu Randmanni selle aasta looming. „Avastusretked” on näitusele päris sobiv pealkiri, sest avastamist pilte vaadates jätkub – uuesti ja uuesti vaadates avastad sealt uusi nüansse.

Kristallvaigu tehnika

Randmanni maalid on pisut eba- maaised ja isegi meditatiivsed, tekitades oma puhta ja läikiva pinna tunde, nagu oleks need kaetud plasti või klaasiga. Kunstnik selgitas, et tegemist on epoksiid- ehk eesti keeles kristallvaikudega. „See on kristallselge ja läbi- paistev vaik, mis kuivades moodustab läikiva puhta pinna nagu kristallidel,” selgitas Randmann. Vaigule segatakse sisse pigem- te ja nii voolavad värvid siledal



Tiiu Randmann.

maalipinnal, moodustades ku- jundeid.

„Selle juures on palju spon- taansust,” ütles Randmann. „Ülimalt põnev on selle tehni- ka juures see, et täpset lõpp- tulemust ette ei tea,” selgitas ta. Kunstniku sõnul mõtleb ta maali kallale asudes, mis tun- net või emotsiooni ta edasi ta-

haks anda, ning selle järgi va- lib ka toonid. Kuidas see kõik tegelikult välja kukub, selgub siis, kui pilt on valmis.

Kristallvaik on Eestis uus ja moodne materjal, mis hakkab populaarsust koguma. „Kõik asjad tulevad inimeste juurde siis, kui nad tulevad ja kui on õige aeg,” rääkis Randmann. Ta avastas kristallvaikude tehni- ka õpilastele näitamiseks abs- tarktsete tööde pilte otsides. „Siis vaatasin, et oi, ma olen kunagi Londonis ühel suurel kunstimesil midagi sellist näi- nud,” lisas ta. Peamine õpetaja oli kunstnikule internet.

Esimest korda tõi Randmann oma kristallvaigumaalid publi- ku ette Haapsalu veinipäevade ajal kodu kõrval avatud pop-up galeriis. Tema sõnul on huvi- tav, kuidas maalid eri keskkon- dades eksponeerides uue mõõ- me omandavad. „Väljas oli neil üks efekt, siin salongis hakka-

vad aga hoopis teist moodi män- gima,” ütles ta.

Rohkem aega loomingule

Randmanni sõnul polnudki tal alguses plaanis SwS&Lisee salon- gis näitust teha, vaid ta pakkus tühjade seinte katmiseks paari pilti. „Kukkus aga nii välja, et tu- li terve näitus, ja ma arvan, et need pildid annavad ruumile li- saväärtust ja vastupidi ka,” sõ- nas kunstnik.

Vahepeal peamiselt klaasehe- te ja vitraažidega tegelenud Tiiu Randmann ütles, et maalinud po- le ta viimased paarkümmend aastat, sest peamine aur on läi- nud laste kunstiõpetusele. Nüüd, mil ta Läänemaa Ühisgümnaa- siumi õpetajaametist loobus, on rohkem aega oma loominguga tegelda. „Maailmas on nii palju asju, mida tahaksin veel avasta- da ja proovida,” ütles Randmann. „Akadeemilise kunsti juurde ma tagasi ei tule.”

Loomaarsti märkmed

102. osa

ANN MARI
ANUPÖLD
Piirsalu
loomaarst

Lemmikuga reisil

Suvel soovivad paljud loomaomanikud kaugetes riikides saadavaid puhkuseelamusi oma lemmikute- ga jagada. Nii mõnigi koer on juba aega veetnud kümnes eri riigis ja vähemalt kolmel eri kontinen- dil. Te olete unistanud, kuidas tahaksite kunagi näha Aust- raalia aborigeene või matkata Peruus kuulsat Machu Picchu linnaku juurde? Pealinna Täpil on kõik need seiklused ilm- selt juba ammu läbitud ja väikekiila kodune Muki ei oska sel- listest asjadest õnneks puudust tundagi. Teinekord on aga ka kassid ja lausa tuhkruud saanud selle au sisse, et lennuki par- dale astuda või hõljuda, sest lennukis tohivad loomad ainult puuris olla, ja rännata suurte avastusretkede poole.

Loomadega reisimine pole lihtne, sest vajab ettevalmis- tust ja ka teadmisi selle kohta, mis nõuded kehtivad looma- de sisseveol erinevatesse riikidesse. Isegi Euroopa Liidu sise- selt pole suudetud ühtses reeglistikus kokku leppida, rää- kimata siis teistest maadest. Kõige algelisem nõue on euro- pass, kiip ja kehtiv marutaudivaktsiin. Sealt edasi võivad ve- terinaarametid tahta tervisekontrolli tõendeid, parasiiditõr- je tõendeid ja marutaudi antikehade tiitreid kuni karantiini- nini välja. Leidlikkusel pole selles asjas piire. Taanis näiteks on kokku 13 koeratõul ja nende ristanditel keelatud riiki si- seneda. Tegemist on koertega, keda on hinnatud inimestele ohtlikuks. Sealhulgas on Ameerika bulldog ja Pit Bull terjer, aga näiteks ka Eestis palju levinud Kesk-Aasia lambakoer.

Ametlike nõuete kõrvalt on aga oluline ka loomaamani- kuna ise olla kursis ohtudega, mis teie lemmikut võivad rei- sides tabada. Nii nagu inimesed teevad ennetavalt vaktsiine ning võtavad reisides kaasa erinevaid ravimeid, alates iivel- dusvastastest rohtudest kuni malaariatablettideni välja, nii võib ka Miisul ja Reksil pika seikluse ajal reisiapteegist ka- su olla. Päikeselist puhkust Hispaanias, Itaalias või muudes lõunamaa riikides nautides mõelge kindlasti sellele, et toi- miv puuke ja võimalusel ka sääski peletav vahend oleks ko- duloomale manustatud. Kui te ei ole kindlad, mida teie lem- mikule täpselt vaja on, siis tasub loomaarsti käest nõu küsida.

Kuigi ma ise kaldun ka pigem nende inimeste hul- ka, kes võimalusel oma tegevusi pikalt ette pla- neerivad ja mõtleavad, kas annaks mingeid proble- me ennetada, siis tuli mulle selle aasta alguses ühe mureliku loomaomaniku kõne siiski võrdlemisi ootama- tult. Pere ja koertega puhkusele reisil planeerival Hollandi nais- terahval oli soov panna arsti juurde aeg, et Eestist edasi Soome reisida. Soome sissesõiduki on nimelt vaja koerale anda loomaarsti poolt ussirohi, mille kohta on siis ka tempel pas- si kinnitatud. Tõeline üllatus tuli aga, kui proua teatas oma soovitud kuupäeva. Sinna oli tollel hetkel veel enam-vähem pool aastat aega. Nüüd ootan siis põnevusega, kas septemb- ri alguses kohtume või mitte.

Ka meie pere koerad on rohkemal või vähemal määral ko- genud vandersellid. Minu vana krants Tedi on auto tagaist- mel seigelnud enamikus Kesk-Euroopa riikides, läbides mi- nu ülikooliaastatel regulaarselt marsruuti Austria-Luksem- burg või siis Austria-Eesti ja jälle tagasi Eesti-Luksemburg. Ka mu ema koer on sarnase ratstel loksumisega harjunud. Lennureise oleme üldjuhul vältinud, sest kabiini kaasa tohi- vad vaid kuni 8-kilosed loomad, kes mahuvad ka võrdlemisi väikeste mõõtudega puuridesse. Suured koerad peavad mi- nema pagasiruumi. Kuigi tean, et paljudele koertele ei teki- ta selline asi probleem, on mulle see siiski tundunud alati lärmakas ja kole koht. Järgmise lemmikuna oli emal seetõ- tu plaanis soetada endale kääbuspuudel. Sobivalt väike, et mugavalt lennukiga reisida, ja kergem käsitleda kui senised suured karjakoerad. Kas ta aga suudab ka tegelikkuses loo- buda oma aastatepikkustest lemmikutest border kollidest, eks seda ole tulevikus näha. Täitmaks klišeed vanaprouast puudlikesega on ema hetkel igatahes veel igatepidi liiga ak- tiivne ja krapsakas.

Aina enam on ka Eestisse tekkimas niinimetatud koerte hotelle või pansionaate. Need on kohad, ku- hu saab koeri kas siis päeva või nädala kaupa hoiu- le viia. Paljudele koertele on sellised asutused vah- vaks vahelduseks, seal saab kohtuda teiste koertega ja üldi- selt on loomad päev otsa tähelepanu keskmes. Nendega te- geletakse, mängitakse, joostakse ja jalutatakse. Soovituslikud on sellised hotellid, kus iga koer saab vajadusel omaette toa- keses ja aedikus olla. Kuigi möllata on seltsis ikka segasem, siis puhkehetkedel on oluline, et koertel oleks võimalus ka teistest hinge tõmmata. Eks nad ole tegelikult teinekord ik- ka sellised täitsa inimeste moodi loomad.

Pühapäeval tuleb Haapsalu rahvatriatlon

TARMO ÕUEMAA
tarmo@le.ee

Pühapäeval saavad suurest triatloni- st kümme korda lühemal Haap- salu triatlonil oma jaksu proovi- da harrastussportlased ja lapsed.

Haapsalu triatloni põhidis- tantsi pikkuseks on 350 m ujumist, 23 km rattasõitu ja 4,5 km jooksu.

Triatloni korraldava jalgratta- klubi Paralepa liige Jaan Saviir üt- les, et trass on sama, mis mõo- dunud aastal. „Võistluskeskus, start, vahetusala ja finiš on Va- sikaholmil,” ütles ta.

„Ujutakse meres stardiga veest ümber poide. Rattasõit lä-heb Lahe tänavat ja Õhtu kallast pidi raudteetammile, Männiku teed pidi Lihula maanteele ja siis peaaegu Parilani, ots ringi ja ta- gasi,” rääkis Saviir. „Joostakse kaks ringi ümber Väikse viigi.”



Tunamullune Haapsalu triatlon, ujujate rivi eesotsas Emeri Lepp.

TIINA LIIV

Saab veelgi lihtsamalt, kui osaleda võistkonnavõistlusel. „Vaja on kolme võistkonnaliiget, igaüks teeb läbi ühe ala,” ütles korraldaja. Võistkonnad lähevad rajale koos individuaalvõistlusel osalejatega kell 13.

Enne seda, kell 12 algab las- tetriatlon, millest osavõtjad pea-

vad 75 m ujuma, sõitma 2,5 km rattaga ja jooksmas 400 m.

„Ilmateade on mitu korda muutunud. Kord lubatakse päi- kest, kord pilvi. Üksmeel on ai- nult selles, et läheb soojemaks,” ütles Jaan Saviir. „Tuult peaks olema 3-4 meetrit sekundis ja ilm soe. Vasikaholmil muru peal

on ruumi, nii et sinna võiks pü- hapäeval tulla kõik, kes tahavad ühest Haapsalu toredast suve- sünnimusest osa saada.

Kes tahab, saab end veel ko- hapeal võistlemise registreerida, sest distantsid ei ole pikad. Kes võistelda ei soovi, võib lihtsalt pealtvaataja olla.”

MÜÜK

Müüme põranda-, voodri- ja ehituslaudu mitmes laiuses. Vedu tasuta. Tel 506 4651.

Küttepuu, kuiv või toores, nii lahtiselt kui ka võrgus. **Kõdusõnnik** 30 kg. Tel 523 8852, 473 3301. Tammaru farm, www.tg.ee.

Kuiv okaspuu 37; toores haab 28; kask 35; okaspuu 30 €/rm. Pikkus 30, 40 ja 50 cm. Vedu 3–7 ja 10 rm kaupa. Tel 505 5203.

Kuivad pakitud kütteklotsid ja kaminapuud ning pakitud turba- ja puidubriketti. Kohalevedu tasuta. Tel 523 8503.

Müüa pakitud turba- ja puidubriketti koos veoga, soovi korral ladustame. Tel 5078754, www.briketivedu.ee.

Müüa ehituslikku saematerjali ning voodri- ja põrandalauda. Vedu tasuta. Tel 528 2268.

Halukalur OÜ pakub poolkuivi ja tooreid halli lepa, sanglepa, kase ja segapuu küttepuid, halu pikkused vastavalt tellija soovile. Kogused al 3–17 ruumist. Hinnad kokkuleppel. Tel 5343 0708, lauri@halukalur.ee.

Müüa 3 m küttepuid. Kohalevedu. Tel 505 3786.

Sise-, välisvoodri ning põrandalaua ja saematerjali müük. Vedu üle Eesti tasuta. Tel 5373 1117.

Müüa küttepuid. Hall lepp al 28 €/rm, segapuu al 28 €/rm, must lepp al 32 €/rm ja kask al 35 €/rm. Vedu hinnas. Halu pikkus vastavalt ostja soovile. Tel 5666 0431.

Armatuurraud 16 ja 20 mm, müüri-võrgud seinaplokile 100, 150, 200 ja 250 mm. Metallist piirded, väravad, väravate raamid. Tel 515 9623, armer@estpak.ee.

Uus puitkarkassiga puukuur 3 x 5 m koos paigaldusega. Hind 1380 €. Tel 5560 4804.

Müüa sõelutud mulda, killustikku ja täitematerjali. Pakume roomikekskvaatori ja hooldusniitmise teenust. Tel 520 2081.

Küttepuid müük (30–60 cm), ka võrkottides. Soodsad hinnad ja kiire tarne. Helista ja me toome ära. Tel 5457 5571.

Täitematerjal koos kohaleveoga. Muld, killustik, kruus, täiteliiv, täitematerjal (jämme). **Tel 5620 0240, www.taeblaauto.ee.**

Müüme koduveini, napsi ja õlle valmistamiseks vajalikke vahendeid ja kulumaterjale. Telli www.elberd.ee, elberd@email.ee, 5623 0980.

OST

Musta ja värvilise vanametalli kokkuost aadressil Tööstuse 11, Haapsalu. www.rauaspets.ee. Teave tel 5837 6276.

KINNISVARA

KINNISVARA VAHENDUSKESKUS
Kinnisvara müük, ost, üür
E-R Posti 41a, Haapsalu,
tel 503 5934. Katrin Annus
www.kvkeskus.ee

OÜ Estest PR ostab metsa- ja põllumaad. Tel 504 5215, 514 5215, info@est-land.ee.

Ostame põllu-, heina- ja metsamaad. Parim hind. Tel 506 9600.

Müüa 3toaline (49 m²) remonti vajav korter kõrgelt hinnatud Niine 27 majas Haapsalus 3. korrusel. Vahetuse võimalus väiksema korteri vastu + komp. või korteri vastu mõnes teises linnas. Tel 5844 0369.

Müüa Virtsu alevikus 2toaline ahjuküttega korter teisel korrusel. Hind 6000 €. Tel 5669 3665.

Müüa maja mere ääres Rohukülas. Saun, suur viljaaed, krunt 2000 m², suurkaev. Tel 5566 3830

SOOVIN ÜÜRIDA

Soovin üürida ahiküttega 1–2toal korterit. Tel 5679 5383.

TEENUS

Pakume rohumaade hooldusniitmisteenus. Tel 5615 8461.

Ohtlike puude eemaldamine ning okste ja võsa lõikis. Töötame 7 päeva nädalas. Välismaal omandatud pikaaegne kogemus. Soodne hind ja kiire teenus. Helista julgelt ja leiame lahenduse. Tel 5623 0373. Randy

Ehitusfirma R&O Ehitus OÜ. Kõik ehitus- ja remonditööd: fassaadid, katused, terrassid, saunad, korrusmajade trepikojad jm. Valmistame, müüme ja paigaldame ka lisaplekke. Tel 5857 5060. www.lihulaehitus.ee.

AHJUEHITUS OÜ
Korstnapühkimisteenus, pottsepatööd, konsultatsioonid, küttesüsteemide eksperdihindangud, lõõriuuringud korstnakaameraga, www.pottsepp.com. Tel **5660 5869**.

Tootja Läänemaal valmistab klaasplastist septikuid ja mahuteid. Kaeve- ja planeerimistööd kopplaaduri-ga. Tel 551 0428, ain.raali@mail.ee.

Elav muusika teie mis tahes peole! Teeme sündmuse toredaks ja meelde jäävaks! Tel 501 1696, www.syltament.ee.

Läänemaa Jäätmejaam viib teie majast, korterist soodsatel tingimustel ära olme- ja ehitusjätmed, mööbli, elektroonika, metalli jms. Äravedu kontaineritega 10–30 m³. E–R 9–17. Tel 5668 1436.

Asrex OÜ teeb ehitus- ja remonditööd. Meeldivat koostööd soovides Asrex OÜ. Tel 5622 6716, info@asrex.ee, www.asrex.ee.

Teostame remonditöid eramajades ja korterites. Tel 551 6283.

Hauaääraste ja -kivide paigaldus. Haudade hooldus ja muud kalmistutööd. Tel 557 3287. Jevgeni



Nurme Ilusalong

Nurme Ilusalongiga on liitunud armas kosmeetik Kaidi Põld. Näohooldus, näomassaaž, depilatsioonid, kulmud, henna kulm. Lisainfo ja broneerimine 477 5001

Teen trimmerdamistöid, sh võsalõikust. Tel 5679 8817, Haapsalust kuni 20 km.

Viin ära teie juurest kodumasinaid, vana mööblit, metalli, ehitusprahiti jms. Lammutustööd. Teen väikseid ehitustöid. Tel 5802 9660.

Ehitusprojektid ja detailplaneeringud. Leiame teile vastavalt lähteülesandele oma koostööpartnerite seast parima pakkuja ehitusprojekti või detailplaneeringu koostamiseks. www.planconsult.ee, 5665 6481.

TÖÖPAKKUMINE

Noarootsi vallavalitsus kuulutab välja avaliku konkursi **Noarootsi kooli direktori** ametikoha täitmiseks. Konkursil osalemiseks tuleb kandidaadil esitada sooviavaldus, mis sisaldab kirjeldust kandidaadi motivatsiooni kohta ametikohale asumiseks ning visiooni kooli arenguvõimaluste kohta (max 3 lk), fotoga CV, kvalifikatsiooninõuete täitmist tõendavate dokumentide kopeiad. Omalt poolt pakume huvitavat ja vastutusrikast tööd, eneseteostamise võimalust, vajadusel elamispin-da. Dokumentid esitada märgusõnaga „konkurss“ hiljemalt 1. augustiks 2017 digitaalselt allkirjastatuna triin.lepp@noavv.ee. Lisainfo: vallavanem Triin Lepp, tel 505 0632.

Puitmajade tootja Tene Kaubandus OÜ pakub tööd hea saksa keele oskusega müügijuhile. Kandideerimiseks saada CV e-postiga riho@tene.ee.

Vajatakse kokka Tööstuse tn 9 augusti alguses avatavasse sööklas-se. Tööaeg 8–15. Palk kokkuleppel. Tel 501 9871.

Timber Expert OÜ pakub tööd ausale ja kohusetundlikule töömehele. Töö iseloom nõuab head füüsilist vormi. Tööülesanded: ehitusliku saematerjali vastuvõtmine saeraamilt ja materjali staabeldamine. Vajalik auto olemasolu. Töötasu kokkuleppel. Kontakt: timberexpert@online.ee, mob +372 5687 3966.



Timberston Ehitus OÜ otsib oma meeskonda:

- KOGEMUSTEGA ROOMIK-EKSKAVAATORIJUHTI
- BRIGAADIJUHTI

(vee- ja kanalisatsioonitorustike ehitus ja maaparandustööd)

Pakume häid tööttingimusi ja motiveerivat töötasu. Valmisolek töötamiseks üle Eesti.

CV palume saata e-postiga info@timberstonehitus.ee hiljemalt 31.07.2017. Lisainfo tel 5661 1206

Vajan Lihulasse küttebriketi laadjat-ladustajat. briketivedu@gmail.com, tel 507 8754.

Töömahu suurenemise tõttu võtab Laverna Puhastustööde OÜ tööle puhastusteenindajaid ja eripuhastustöölisi. Info tel +372 47 56 874 E-R 10-16.

Kauplus PROTTEEN võtab tööle müüja-klienditeenindaja. CV saata promantes@promantes.ee.

Vigala Piimatööstus OÜ otsib oma meeskonda komplekteerijat ja pak-kijaid. Omalt poolt pakume täistööajaga, konkurentsivõimelist töötasu ja sõidukompensatsiooni. CV saata hiljemalt 30. juuliks e-postiga

kirti@emilk.eu. Lisaküsimused kirti@emilk.eu.

Märjamaa Lihatööstus otsib **konditustajat, veise- ja lambaliha lõikajat**. Peamised tööülesanded • Veiste- ja lambarümpade konditus-tamine, • Liha lõikamine, • Liha sorteerimine lihasgruppide ja kvaliteedi järgi, • Ruumide pesemine, desinfitseerimine. Kui sul on liha lõikamise kogemused, oled hea füüsilise tervise juures ja sul on töötahet, siis helista numbril 482 2290, 5689 6992 või saada oma CV e-posti aadressil info@maheliha.ee. Kasuks tuleb tervisetõend toiduainetega töötamiseks ja toiduhügieenikoolitus.

METS

PROMETS OÜ ostab metsa- ja põllumaad ning kasvava metsa raieõigust. Tel 5591 9930, e-post info@promets.ee.

OÜ Landeker ostab **metsakinnistuid**.
Tel **511 0415** ja **517 9866**.

LOOMAD

Äntu Möis müüb laupäeval, 22.juulil Lohmann Brown pruune juuli teisel poolel munemist alustavaid noorkanu ja 11 kuud mununud kanu järgmistes Läänemaa bussipeatustes: 7.30 Koluvere, 7.45 Kullamaa, 8.Ürduma, 8.15 Laiküla, 8.30 Kirbla, 8.45 Lihula, 9.15 Rõude, 9.30 Keskvere, 9.45 Martna, 10 Oonga, 10.15 Haeska, 10.30 Ammuta, 10.45 Ridala, 11.15 Haapsalu turg, 11.45 Taebla, 12 Linnamäe, 12.15,Sutlepa, 12.30 Riguldi, 13 Nõva, 13.30 Variku, 13.45 Kuijõe, 14 Piirsalu, 14.15 Risti Info tel:325 1353, ringil:5664 3113, www.antumois.ee.

MITMESUGUST

Kaardid ennustavad, helista tel 9001727, kogenud ennustajad 24 t, ka mobiiltelefonilt, h 1,09 €/min.

Toimetus kuulutuste sisu eest ei vastuta.

Kui Sul on probleem või pole oma muret kellegagi jagada, on Sul võimalus abi saada

LÄÄNEMAA KRIISIABIKESKUSE NÕUSTAMISKABINETIST
Kastani 7, 90508 Haapsalu.

Esmane psühholoogiline nõustamine ja kriisiabi:
E–L – aeg kokkuleppel, tel 515 9572.

Holistiline psühhoterapia / TRE – tel 515 9572.
TRE (Trauma Releasing Exercises – trauma vabastamise harjutused)
Kriisiabi tel – 5393 5121, 515 9572.

Esmane juriidiline õigusabi E 10–12.

Info ja eelregistreerimine
tel 475 7555, 515 9572.
Meie koduleht
www.hot.ee/kriisiabikeskus/

Vähekindlustatud inimestele on nõustamisel omaosalus 5 €; eriolukordade puhul tasuta (KOV toetuse korral). Soodushinnad on õpilastele, pensionäridele. Väljaspool vastuvõtuaja helistades jätkke oma teade ja tel nr automaatvastajale 475 7555, Teiega võetakse ühendust.

TEADE

MTÜ Läänemaa Rannakalanduse Selts kuulutab välja EMKF meetme „Kalanduspiirkonna kohaliku arengu strateegia rakendamine “ 2017 aasta teise taotlusvoor

Projektitoetuse taotlusi võetakse vastu järgmistes tegevussuundades
1. Kalavarude taastootmine ja kudealade taastamine. Toetusvahendite maht 40588€
2. Kalandus/merendus traditsioonide edendamine ja sotsiaalse heaolu edendamine. Toetusvahendite maht 66118€

Projektitoetuste taotlusi võetakse vastu 25 - 29 september 2017.
Projektitoetuste taotlusi saab esitada paberkandjal MTÜ Läänemaa Rannakalanduse Seltsi kontoris aadressil Haapsalu Nurme 2 kell 9.00 - 16.00
Posti teel võib taotlusedokumendid saata aadressil Haapsalu 90501 Nurme 2. Postiga saadetud taotlused peavad kandma hiljemalt 29. septembri postitemplit. Digitaalselt allkirjastatud taotlusi võib saata e-posti aadressile info@lrs.ee. Digitaalselt allkirjastatud taotlusi võetakse vastu kuni 29.septemberi kella 19.00ni
Taotlusvormid leiab ühingu kodulehkeljelt www.lrs.ee alajaotus taotlusvormid ja nõutavad dokumendid või PRIA koduleheküljelt www.pria.ee

Projektitoetust saavad taotleda:
Kalavarude taastootmise ja kudealade taastamise tegevussuund: KOVid, MTÜd või SAD kelle põhikirjaliseks eesmärgiks on kalavarude kaitse ja säilitamine. Kalandus/merendus traditsioonide edendamise ja sotsiaalse heaolu edendamise tegevussuund: KOVid, kalandussektori MTÜd või SAD, kalandussektori välised MTÜd või SAD
Projektitoetust saavad taotleda need eelpool loetletud juriidilised isikud, kelle asu- või tegevuskoht on Läänemaal (Hanila, Lihula, Ridala, Martna, Lääne-Nigula, Noarootsi, Nõva, Vormsi) vallas või Haapsalu linnas. Täpne loetelu juriidilistest isikutest ja omafinantseeringu määradest leiab ühingu koduleheküljelt www.lrs.ee projektitoetuste alajaotusest.

Projektitaotluste hindamine
Esitatud taotlusi hindab MTÜ Läänemaa Rannakalanduse Selts üldkogu poolt kinnitatud 9 liikmeline hindamiskomisjon alljärgnevate kriteeriumite alusel.
Üldised hindamiskriteeriumid
1. Projekti kooskõla Läänemaa rannakalanduse strateegia eesmärkidega
2. Kavandatud tegevuste kaudu loodav kasu kaluritele, rannakalandusele ja Läänemaa rannakalanduse piirkonnale
3. Kavandatud investeeringute ja tegevuste elujõulisus
4. Projektitaotluse sisemine sidusus ja süsteemne läbimõeldus
5. Projekti teostatavus ja kindlustatus inimkapitaliga
Teljespetsiifilised hindamiskriteeriumid
Kalavarude taastootmine ja kudealade taastamine
1. Kavandatud tegevused tuginevad uuringutele ja kalateadlaste eksperthin-gangutele.
2. Investeeringuobjekt on märgitud Keskkonnaameti või Keskkonnaministeeriu-mi perspektiivsete kudealade nimistusse ning investeeringule on saadud Keskkonnaameti pädeva ametniku hinnang ja kooskõlastus.
Kalandus/merendusala tegevuste säilitamine ja edendamine. Sotsiaal-se heaolu edendamine
1. Kavandatud tegevused on suunatud laiale isikute ringile.
2. Kavandatud tegevused aitavad kaasa kalandus ja merendus traditsioonide säilimisele ja edendamisele.

Hindepunkte taotlustele antakse 0 – 5. Taotluste paremusjärjestus moodustub saadud hindepunktide aritmeetilisest keskmisest. Paremusjärjestusse ei asetata neid taotlusi mille hindepunktide aritmeetiline keskmine on alla 3 hindepunkti. Taotluste, mille toetuse maht ületab 60 000 euro piiri, paremusjärjestuse kinnitab ühingu üldkogu, taotluste, mille toetuste maht jääb alla 60 000 euro piiri, paremusjärjestuse kinnitab ühingu juhatus. Projektitaotluste detailse hindamiskorra ja kriteeriumitega saab tutvuda ühingu koduleheküljelt www.lrs.ee projektitoetuste alajaotuses.

Konsultatsioonivõimalused
info ja konsultatsioonide saamiseks võib kontakti võtta telefonidel 52 86 024 ja 53 019 815 e-mail info@lrs.ee või MTÜ Läänemaa Rannakalanduse Selts kontoris aadressil Haapsalu Nurme 2 äripäeviti. Kohtumised palume ette kokku leppida. Valiku erinevatest abimaterjalidest taotluse koostamiseks leiab ühingu koduleheküljelt www.lrs.ee alajaotusest abimaterjalid ja nõustamisvõimalused.

Läänemaa rannakalanduse selts



SUUREPÄRANE KINGIIDEE KINKEKAART LÄÄNE ELU TELLIMUSEGA

KINKEKAARDID ON SAADAVAL LÄÄNE ELU TOIMETUSES AADRESSIL POSTI 30. E-R KELL 8–17. TEL 473 7222 SOOVIST VÕID TEADA ANDA KA E-POSTIGA INFO@LE.EE

Su tugev elutahes väsis, ränk haigus murdis sinu elupuu.

Lahkus meie kallis ema, vanaema

KERSTI PROOS
5.11.1942–12.7.2017

Omaksed

Ärasaatmine 20. juulil kell 14 Tallinna Krematooriumi väikeses kabelis.

Avaldame kaastunnet Ivar Treimanni ema

MARET TREIMANNI
surma puhul.

11D klass, HIKi 55 lend

Mälestame endist töökaaslast

TREIMANN MARETIT
labori päevilt.

Labori kollektiiv

Muuta aeg võib elus palju, mälestust ei võtta saa...

Sügav kaastunne Priidu perele kalli ema

MARET TEIMANNI
kaotuse puhul.
Linda ja Lembit

MARET TREIMANN
Mälestame head sõpra. Südamlik kaastunne poegadele.

Vilma lastega

Avaldame kaastunnet Anna Kummile

ema
kaotuse puhul.

AS Heal

Südamlik kaastunne Märt Maistele perega

ema
kaotuse puhul.

Tõnu ja Mait peredega

Avaldame südamlikku kaastunnet Liisi ja Martti Talbonenile

ema ja vanaema
surma puhul.

Virve ja Raivo

Südamlik kaastunne Malle Vaherile ema

EDITH KÕRGLA
kaotuse puhul.

SA Haapsalu Neuroloogiline Rehabilitatsioonikeskus



Elulõng Sul katkes äkki, liiga ruttu kustus päev...

ERVIN SÄRELIT
21.7.1932–29.6.1985
mälestab
85. sünniaastapäeval vend perega.



ERAKOGU

Matsalus käis Saksa filmigrupp

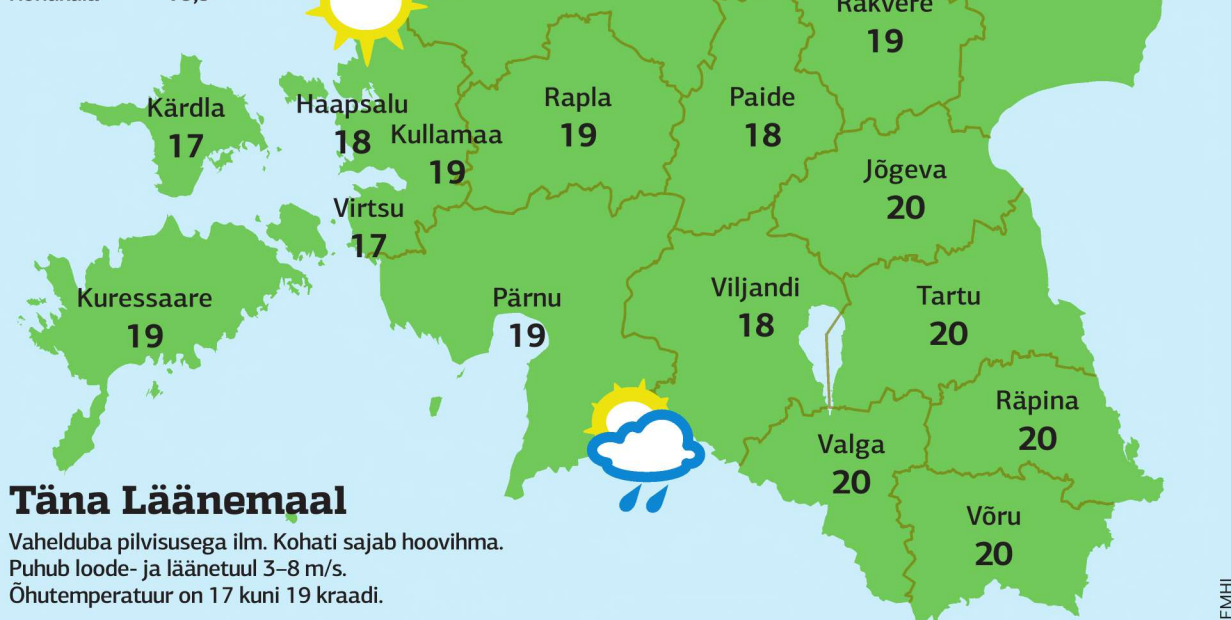
Sel teisipäeval võttis Saksa NDR kanali võttegrupp terve päeva üles Matsalu rahvusparki kaunimaid kohti. Saksa filmitegijad on Eestis olnud kuu aega ja filminud Eesti rannikualasid Narvas, Peipsi ääres, Lahemaal, Vilsandil jm eesmärgiga vändata 90minutilise dokumentaalfilm, mis tuleb NDR kanalil ekraanile detsembris. Teisipäeval jõuti Matsalu rahvusparki. „Nad filmisid Haeska vaatetornis, Kloostriis, Penijõe looduskeskuses, Keemu vaatetornis, Metskülas, sh Näärikive ja Matsalu lahte,“ ütles filmigrupi saatnud Nele Sõber, Terra Maritima turismiühenduse juhataja. Matsalu rahvusparki saabus võttegrupp Hiiumaalt, edasi suunduti Soomaale.

Sõber ütles, et dokumentaalfilmi eesmärk on näidata sakslastele kauneid Eesti paiku, kuhu oleks põhjust turismireisile tulla.

KAIE ILVES

ILMAENNUSTUS

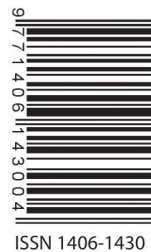
VEETEMPERatuur
(19. juulil kell 15.30)
Dirhami 18,6
Paralepa 19,2
Rohuküla 18,9



Täna Läänemaal

Vahelduva pilvisusega ilm. Kohati sajab hoovihma. Puhub loode- ja läänetuul 3–8 m/s. Õhutemperatuur on 17 kuni 19 kraadi.

Reede	öö päev	Laupäev	öö päev	Pühapäev	öö päev	Esmaspäev	öö päev
lääne-, loodetuul 2–5 m/s	7°...20°	lääne-, loodetuul 2–5 m/s	7°...20°	muutlik tuul 1–5 m/s	9°...21°	ida-, kagutuul 4–10(14) m/s	12°...18°



VAATA KA
WWW.LE.EE

Raja K.T.
bioküte
OSTAME
küttepuitu, virnastatud ja kasvavat
võsa, raieõigust ning metsakinnistuid.
TEOSTAME
kraavi- ja põlluservade võsast
puhastamist giljotiiniga.

Võta julgelt ühendust telefonil 504 8655 või saada e-kiri info@rajakt.ee
www.rajakt.ee

Üllata lähedast!
uus lill

Uuemõisa keskus
Tallinna mnt 84
Avatud E–N 8–19
R–L 8–20
P 10–16
472 0383, 509 3229

Kas postkast
jäl tühjaks?
Telli Lääne Elu
juba täna!

Veerand sajandit uudiseid!
Lääne Elu 1989–2014

Tellida saab toimetusest
tel 473 7222,
www.le.ee

HAAPSALU FOTOKLUBI

AASTANÄITUS
HAAPSALU KULTUURIKESKUSES
1. - 30. augustini 2017

Näituse avamine
1. augustil kell 18.30

Näituse seksioon teeb kumarduse
Matsalu Rahvusparki 60. sünnipäevale
ja Matsalu Loodusfilmide Festivalile

KASTANI METSA

Iga päev 8–23

Iga päev 8–22

- Seapraetükk (2–3 kg)** 1 kg **3.49** tavahind 4.99
- Grillvorst Kuldne, Rannarootsi** 1 kg **4.99**
- Aedmarja-rullkook** 300 g, 5,30 €/kg **1.59**
- Crème brûlée kook** 600 g, 4,99 €/kg **2.99** tavahind 4.49
- Eesti juust** (viilutatud) 350 g, 5,69 €/kg **1.99**
- Vene juust** (viilutatud) 300 g, 5,97 €/kg **1.79**
- Pooluitsuvorst Wolli, Wõro** 350 g, 3,12 €/kg **1.09** tavahind 1.79
- Õllepunnid juustuga, Isukas** 500 g, 3,98 €/kg **1.99** tavahind 2.79
- Lastevorst, Rakvere** 1 kg **2.59** tavahind 3.79
- Keedusink, Viru** 1 kg **3.59** tavahind 5.49
- Broilerikoib, Tallegg** 1 kg **1.99** tavahind 2.99
- Lastevorst, Valla** 600 g, 1,65 €/kg **0.99** tavahind 1.49
- Viiner, Valla** 800 g, 1,49 €/kg **1.19** tavahind 1.99
- Kanasardell** 900 g, 1,99 €/kg **1.79** tavahind 2.99
- Pooluitsuvorst, Valla** 700 g, 2,42 €/kg **1.69** tavahind 2.99
- Hele viinamari** 500 g, 1,98 €/kg **0.99**
- Arbuus** 1 kg **0.39**



1 kuu	8,60 eurot	7 kuud	51,20 eurot
2 kuud	17,20 eurot	8 kuud	58,60 eurot
3 kuud	22,00 eurot	9 kuud	65,90 eurot
4 kuud	29,30 eurot	10 kuud	73,20 eurot
5 kuud	36,60 eurot	11 kuud	80,50 eurot
6 kuud	43,90 eurot	12 kuud	87,80 eurot

LÄÄNE ELU

TELLIMISHINNAD

www.le.ee

tel 473 7222

Sõlmi nüüd pangas e-arve püsimaalse leping
ja maksa kuu eest ainult 7,32 eurot